

Gustav Fridolin: Kongresstal 2014

Talare

Gustav Fridolin
Språkrör

Datum

31 maj 2014

Plats

Göteborg

- 1 Känner ni det? I luften?

Den darrar av hårt arbete och vilja till förändring.

- 5 När jag kom till min vallokal vid tvåtiden i söndags stod Parivash där. Och hon hade stått där sedan åtta på morgonen. När jag bytte av henne gick hon hem för att äta lunch. Sedan kom hon igen. Och stod kvar till vallokalen stängde klockan nio.

- 10 Vi kan fira kongress som Sveriges näststörsta parti. Och det är resultatet av många många människors arbete och ännu många fleras längtan efter något nytt.

- 15 Det vi gjort är otroligt. Inte sedan 1976 har något annat parti än Moderaterna varit näststörst i ett allmänt val i det här landet. Miljöpartiet bildades 1981. Men missförstå inte valresultatet som en belöning, det är ingen klapp på axel för väl utfört arbete, det är ett krav på vad vi måste göra nu.

- 20 Vi har lovat göra vad vi kan för att vi alla ska kunna se våra barn i ögonen och säga: vi gör allt för att du ska få växa upp i en trygg värld.

Det är ett löfte att leva upp till. I Bryssel, i riksdagen, i varje svensk kommun.

- 25 Det är för att kunna leva upp till det löftet, för att få möjlighet att använda politiken för att möta vår tids stora ödesfrågor, som vi är beredda att jobba så hårt. Det handlar om nu – det är nu det måste göras.

Förlåt sportreferensen, men det är lite som slutspel.

- 30 Ja, jag ser att Gunvor förstår vad jag menar. Hur det känns när man har följt ett

lag en hel lång säsong, gått till och från matcher i snålblåst eller värme, och så plötsligt är man där: när allt ska avgöras.

35 Jag minns när AIK vann dubbeln 2009. (Det var senast jag badade i en fontän.)
(Nu ser jag att Mehmet och Per också hänger med.) Och jag minns när Vittsjö
gjorde den fantastiska resan upp i allsvenskan. Och jag minns vad som händer
då. Hur världen och människorna liksom öppnas upp. Hur alla man möter
plötsligt är beredda att prata om det som annars bara de mest hängivna
40 supportrarna bryr sig om. Vad som hände i förra matchen, hur det ska gå i
nästa.

För alla oss som tror på politiken, för alla oss som ser vad vi behöver göra och
inser att vi behöver politik för att göra det – så är ju valrörelser en fantastisk tid.
45 Det är nu det allvar vi som är engagerade känner nästan varje dag, blir ett allvar
som delas av många. Människor som annars inte ägnar så mycket tankar åt
politiken försöker hitta tiden att bilda sig och göra ett informerat val. Även de
som inte tycker det är lika kul att ägna en torsdagskväll i mars åt ett politiskt
möte som drar ut på tiden, även de som inte riktigt förstår charmen med ett
50 budgetfullmäktige – nu vill de prata med oss om det vi brinner för. Om våra
idéer, om hur de ska bli verklighet, avgöra om vi är något att lita på.

Det är inte silly season, inget superdupervalår. Det är demokratins
högtidsstund.

55 Men precis som i idrotten, så finns det i politiken dem som gör allt för att den
där riktiga glädjen över att det är nu det avgörs – ändå inte riktigt ska kunna
infinna sig. Män som använder vad det än är de kan komma över – fotboll,
politik, vadsomhelst – för att få utlopp för sina egna besvikelser. Trollen på
60 chattsidorna, de anonyma hotarna, rasisterna som använder sin valkassa till att
hetsa mot de som inte kan försvara sig.

Hatarna är politikens huliganer.

65 Men jag kan inte tänka på dem, utan att se er. Ni som varje dag visar dem, tar
debatten på er arbetsplats, inte låter snacket gå på läktaren, säger emot i
klassrummet - vi som fortsätter vårt engagemang för att vi vet att kärleken till
det vi har att uträtta är så mycket starkare än deras simpla hat.

Jag fick låna en bok av Gunvor från Huskvarna igår. Den handlar om faktoider. Faktoid är tydligen nästan ett fakta, fast med det lilla problemet att det inte är
75 sant. Det är något vi hört så många gånger att vi tror på det, fast det egentligen är lögn.

Som det här med att vi människor har fem sinnen. Det kom Aristoteles på och det är upprepar vi sedan dess. Men hade vi bara fem sinnen skulle vi behöva
80 ägna dagarna åt att ligga på golvet och titta och lukta, och känna och allt det andra.

Balanssinnet är också jättebra att ha.

85 Eller det där om att vi känner till gravitationen för att Newton fick ett äpple i huvudet. Jag vet inte hur det är med er, men jag tänker inte som bäst när jag får något i huvudet. Inte Newton heller. Så vilken tur att äpplet missade honom och landade på marken en bit bort.

90 Känner ni igen den här dinosaurien? (Bild)

Hur många vet vad det är för en? Just det, brontosaurus. En av de mest välkända dinosaurierna. Växtätare. Levde i träskmarker.

95 Bara ett problem.

Den har aldrig funnits.

Och vetenskapliga studier har visat att den inte levde i träsk.

100

Brontosaurusen uppfanns av en forskare i jakt på erkännande. Han tog helt enkelt ett skelett från en dinosaurie, satte ihop det med huvudet från en annan dinosaurie, och så var Brontosaurusen född. 1877. Sisådär 150 miljoner år efter Juraperioden. Brontosaurusen levde i 100 år, tills några forskare upptäckte att
105 den var fejk. Men fortfarande kan varannan dinosaurietokig unge peka ut den och så sent som 1989 var amerikanska postverket på väg att göra ett frimärke med brontosarusen på.

110 Som det har sagts: Lögner hinner halvvägs runt jorden innan sanningen ens hunnit få på sig brallorna.

Ibland tar det tid att förstå saker.

115 Vilket av någon anledning får mig att tänka på Carl Bildt.

1994 la Carl Bildt fram en budgetmotion i riksdagen för Moderaterna med följande intressanta konstaterande:

120 “Växthuseffekten framstår idag som det största hotet mot den globala miljön. Moderata Samlingspartiet anser att en offensiv svensk klimatvårdsstrategi med ett skärpt utsläppsmål skall läggas fast. Sverige bör också verka för att energibeskattningen i Europa förändras så att energiskatterna leder till sänkta utsläpp av koldioxid.”

125 Motion 1994/95:Fi210.

Alltså. När Moderaterna vet något om en miljöfråga, då vet alla. När en miljöfråga syns i en moderat budgetmotion, då kan man räkna med att den redan varit med över allt annars, i Vetandets värld, på nyheterna, hos Björne, i
130 Hänt i Veckan och i tidskriften för medeltida modellbygge.

Det har var tjugo år sedan och redan då hade alla förstått.

Den 3 april i år kom Alliansen med sitt stora klimatlöfte inför valet. Man
135 bestämde sig för att, badabambambam: tillsätta en utredning.
Till.

Här i påsen har jag lite saker jag hittade i papperskorgen utanför Moderaternas kansli:

140

Det här är klimat- och sårbarhetsutredningen från 2007. Klimatberedningen från 2008. Energieffektiviseringsutredningen. Rapporter från regeringens vetenskapliga råd för klimatpolitiken. Utvärdering av klimatskatter. En studie av klimatforskning. En om klimatinnsatser utomlands. Och så olika utredningar om
145 hur man kan nå ett Sverige utan klimatutsläpp.

Det här är utredningar alliansen låtit ta fram för att lära sig ännu lite mer om

150 klimatproblemen. De är så många så det är svårt att hålla reda på dem alla. Men ingen fara. Alliansen har också utrett utredningarna. Det här är Färdplan 2050 – i praktiken en lista med förslag från tidigare utredningar så regeringen vet vad de kan göra. Vad de sedan gjort med listan? Ja, det är den de ska låta utreda.

155 Det här är klimatpolitikens stora faktoid. Det låter bra, men det är inte kunskap som saknas. Vi vet vad som behöver göras. Till och med Moderaterna vet. Och de har vetat i 20 år. Nu behövs inte mer utredningar, nu behövs handling.

160 Jag är stolt över att vara del av ett parti som gör förändring. Steg för steg, kompromiss för kompromiss. Som Isabella för haven i Bryssel. Som Mara Ferm för att Sverige ska stå emot ett Europa som resar allt högre murar. Som ni i de 100 kommuner där vi är med och styr.

165 Det är detta människor ser. Att vi vill något. Och är beredda att arbeta för att göra verklighet av det.

Allt fler vill vara med och göra jobbet. Vi är fler medlemmar än någonsin. Och för varje ny person som ger av sin tid och sitt engagemang och till vårt gemensamma arbete för en bättre värld - så blir vi tillsammans lite klokare.

170 För mig har det blivit särskilt tydligt i vårt arbete för skolan. Vi är ett parti som i varje beslut försöker utgå från inte vad som ser bra ut till nästa val, utan vad som är bra också när våra barn är stora. Då är det inte så konstigt att många av våra medlemmar, nya som gamla, arbetar i skolan. I varje grön avdelning hittar man lärare, skolledare, elever, kuratorer, andra som ägnar sina dagar åt skolan och
175 ofta är i politiken för att med sina erfarenheter visa på det som är bra i svensk skola, och vad som måste förändras.

Det här har gett oss en självklar, men tyvärr unik plats i svensk skoldebatt. Istället för den ”management by presskonferens”, där utbildningsministern inte
180 ens drar sig för att berätta för lärarna var de ska stå i klassrummet eller vilka tekniska hjälpmedel man ska eller inte ska använda i förskolan, så svarar vi med att vilja ge skolan arbetsro och försöka ta tag i det som försämrar förutsättningarna för elever och lärare att göra sitt jobb.

185 När Björklund pratar om kepsar, betyg på tioåringar och bänk till sexåringar så svarar vi med ”vetenskapligt förankrad metodutveckling”, ”kollegial samverkan”

och "tillit till professionen". Det passar kanske inte lika bra på en valaffisch.
Och vissa skulle säkert säga att det är ett problem. Men jag säger att det är vår
190 styrka.

För om syftet med skolpolitiken är att alla elever ska få en ärlig chans, så måste ju
också det man gör med skolan leda till att eleverna får den tid de behöver med
sina lärare.

195

För åtta år sedan gick Jan Björklund till val på ett löfte. Han skulle skapa
ordning och reda i skolan. Sedan har nästan ett årtionde följt av ständigt
ihållande reformregn. Han har infört ny skollag, ändrat i skollagen, infört nytt
gymnasium, ändrat skollagen igen, backat om nya gymnasiet, infört
200 lärarlegitimation, ändrat skollagen ännu en gång, backat från kraven i
lärarlegitimationen, slagit fast nya krav i legitimationen, backat från samma krav
en gång till...

Resultatet är att lärare idag räknas som Sveriges mest stressade yrkeskår. Någon
205 här som skulle säga att ni är som bäst när ni är som mest stressade? Att det är när
ni känner stressen jaga er som ni verkligen klarar av att se andra människor,
förstår hur dem tänker, sätta sig in i deras värld? Sanningen är ju att när vi blir
stressade tappar vi just de förmågor som lärare behöver allra mest.

210 Och nu går alliansen till val på ännu ett reformregn.

För det första lovar alliansen 9000 nya platser på lärarutbildningen. Sedan
Björklund blev ansvarig för skolan har var fjärde lärare lämnat yrket av andra
skäl än pension. Det står tomma platser på landets lärarutbildningar. Hur ska
215 9000 nya tomma platser hjälpa skolan?

För det andra lovar alliansen att sätta betyg på tioåringar. Till skillnad från
mycket annat har regeringen faktiskt en gång frågat forskningen vad den tror
om betyg i ännu tidigare åldrar. Det här var svaret från pedagogiska
220 institutionen vid Uppsala universitet: "Det är svårt att finna forskning som
tydligt visar att betyg i sig främjar lärandet. Däremot finns det en betydande
mängd forskning som pekar mot att betyg är en typ av bedömning som hämmar
lärandet och som dessutom håller tillbaka duktiga och kreativa lärare i deras
undervisning." Ännu tidigare betyg tycks särskilt missgynna de som redan har
225 det tuffast i skolan.

För det tredje lovar alliansen att avskaffa förskoleklassen och ge alla sexåringar bänk och schema. Det här är regeringens utredning om det: ”Barn som börjar
230 skolan vid senare ålder lyckas bättre i skolan i alla ämnen utom idrott. Speciellt gäller detta för elever som kommer från familjer där föräldrar har låg utbildning. Elever som är äldre vid skolstart examineras också i större utsträckning från gymnasiet.”

235 Det är inte pekpinnar från departementet som kan skapa ordning i mitt klassrum. Det kan bara jag som lärare, om jag får tiden och möjligheten. Därför kan inte skolan dränkas i reformer utan förankring i vare sig vetenskap eller bland dem som jobbar i skolan.

240 Istället för tomma platser på lärarutbildningen vill vi satsa statliga pengar för att höja lärarlöner. Ska fler välja att bli lärare måste vi visa att vi faktiskt värderar det minst lika högt att ta hand om våra barn som att ta hand om våra pengar.

Istället för betyg på tioåringar vill vi ha en läsa-skriva-räkna-garanti i
245 förskoleklassen, ettan, tvåan och trean. Problemet idag är inte att lärarna inte vet vilka elever som behöver extra stöd. Problemet är att lärarna inte har makt att se till att stödet kommer på plats. Vi ger, på riktigt, mest särskilt stöd i svensk skola i nionde klass. Då är det inte lätt för eleven att hinna i fatt. I de bästa skolsystemen ger man istället stöd tidigt, man ser till att alla får med sig
250 grunderna för att behålla lusten för lärandet, få möjlighet att hänga med i de senare ämnena.

Istället för bänk och schema till sexåringar vill vi ha mindre barngrupper i förskolan, så förskolans pedagogik verkligen kan komma alla barn till del. Små
255 barn ska leka. Så de lär sig. Kulturen ska vara en naturlig del i skolan, alla barn ska ha rätt till kommunal musik- och kulturskola oavsett var man bor eller hur stor plånbok ens föräldrar har.

När alliansen bildades sa de att de efter sin tid i regering ville bli bedömda på hur
260 de lyckas med jobben. Sedan dess har de gjort det tuffare, hårdare och kallare för den som inte har ett jobb. Medan den som tjänar mest har fått stora skattesänkningar. Det är en politik som prövats i åtta år, och hur har det gått?

Tja, arbetslösheten är högre än när alliansen tillträdde. Långtidsarbetslösheten

är högre. Ungdomsarbetslösheten är högre.

270 Men när vi säger det svarar alliansen med att sysselsättningen har ökat. Också
siffror. Arbetslösheten har växt säger vi. Sysselsättningen har ökat säger
Reinfeldt. Och vi har båda rätt. I takt med att vi blivit fler i Sverige har det
såklart också blivit fler jobb. Men arbetslösheten har växt snabbare än antalet
jobb och därför går fler utan möjlighet att styra över sina liv idag än 2006.

275 Går man igenom alliansens jobbreformer är det väldigt svårt att bevisa att de
haft någon särskild effekt alls för jobben. Forskarna säger att det i så fall rör sig
om små eller väldigt svårsmätbara effekter. Så man kan ju fråga sig varför
alliansen vill hålla kvar jobbdebatten i detta bråk om siffror. Är det för att de är
så väldigt stolta över att deras politik kanske haft lite effekt.

280 Låt mig hälsa en sak till herrarna statsministerkandidater. Frågan om jobben är
för viktig för att reduceras till bråk om siffror. Politiska debatter ska inte låta
som examensförhör i grundkursen i statistik, utan måste handla om förslag för
att lösa människors riktiga problem:

285 Att så många unga inte hittar ett jobb att gå till, stängs ute från möjligheten att
bestämma över sitt liv, flytta hemifrån, bestämma över sig själv.

290 Att många unga får gå och lägga sig med mobilen bredvid kudden, för att kunna
rycka in och ta ett extra pass så månaden går ihop.

Att så många får jobba delade arbetspass.

295 Att så många saknar makt över sin tid.

Att så många slits ut långt före pensionen.

300 Målet med politiken är ju inte siffrorna. Utan det som finns bakom siffrorna.
Målet är inte ens arbete. Utan det vi kan uträtta om vi jobbar.

Därför handlar jobbpolitik om hur vi får nya jobb. Istället för nya
skattesänkningar – investeringar i klimat och skola. Investeringar i utbildning
ger fler anställda i skolan, och fler unga får med sig det man behöver för att sen

305 kunna ta ett jobb. Investeringar i järnvägen ger fler anställda i jobbet med att se till att vi kan lita på tågen, och bättre möjligheter att pendla till jobbet.

Arbete är inte målet, det är ett medel för att bygga ett bättre samhälle.

310 Har ni tänkt på en sak? När männen i industrin avtalat sig fram till arbetstidsförkortningar har inte Fredrik Reinfeldt eller Kent Persson skrikit att det är slutet för svensk industri. Tvärtom brukar industrin framhålla att bättre arbetsvillkor för de som jobbar också ger bättre resultat.

315 Men när vi nu arbetar för att de arbetstidsförkortningar som kommit männen till del, också ska bli tillgängliga för kvinnor i slitiga yrken där många tvingas lämna arbetslivet långt innan pensionen – ja, då skriker våra motståndare i falsett att vi är ekonomiskt ansvarslösa.

320 Så det är ansvarsfullt att slita ut människor, och ansvarslöst att vilja att människor håller?

Välfärd är något vi bär tillsammans. Det är inte rätt att några kvinnor ska behöva bära hela välfärden på sina axlar, och duka under av tyngden långt före
325 65årsdagen.

Vi vill att de arbetstidsförkortningar som blivit tillgängliga för många män, också ska bli verklighet för till exempel kvinnor i äldreomsorgen.

330 Kent Perssons skyllde i Agenda häromkvällen Moderaternas valförlust på att de istället för att tala om miljö och jämställdhet ägnat sig åt – och jag citerar - ”de stora och viktiga frågorna”.

Nä, Kent Persson, er förlust beror på att ni inte förstått vilka de stora och
335 viktiga frågorna är.

Tyvärr har ni inte varit ensamma. För även om många politiker sagt att miljö och jämställdhet är viktigt, så har de flesta ändå satt klackarna i backen så fort någon föreslagit att något faktiskt ska göras för miljön eller jämställdheten.

340 Faktiskt genomföra något av förslagen från någon av alla utredningarna om klimathotet – nä, nu ska vi inte ta i. Jämställd föräldraförsäkring, jämställda bolagsstyrelser, samtyckeskrav i våldtäktslagstiftningen – nä, hold your horses.

345 Det är därför Sverige fortfarande liknar en skrattspegelbild av rättvisa. När det kommer till jämställdheten är vår värld vriden, uppochner, svår att finna någon logik i.

350 För vem kan egentligen förklara att det inte juridiskt sett fodras samtycke när en människa har sex med en annan människa? Att det inte är en kvinnas bedömning om hon själv vill ha sex som är den juridiska grunden, utan den bedömning som mannen som har sex med henne gör?

355 Vem kan egentligen försvara att bolagens årsredovisningar är fyllda av bilder som gör dem lätta att missta för klädkataloger för medelålders män?

360 Och hur ska jag förklara för min dotter att som det ser ut idag kommer hon hela sitt liv värderas lägre på arbetsmarknaden än killarna hon leker med på förskolan? Att det i den här takten kommer dröja till år 2138 innan vi har jämställda löner mellan kvinnor och män?

Och, slutligen, hur kan någon säga att det här inte är de stora och viktiga frågorna?

365 Feminism är inte en liten fråga vid sidan av, något för ett kvinnoförbund att syssla med. Feminism får inte stanna vid läpparnas bekännelse. Det handlar om rättvisa. Om lika rätt och möjligheter. Feminism måste vara utgångspunkt för all politik. I höst bildar vi Sveriges första feministiska regering.

370

Se er omkring i bänkarna. Det är vi som ska göra't. Människor sätter stort hopp på oss. Man vill inte ha några fler förlorade år för klimatet, jämställdheten, barnen i skolan.

375 Det är ett stort ansvar vi vill ta på oss, det är ett stort ansvar väljarna vill ge oss.

Och vi ska inte göra dem besvikna.

380 Det valmanifest som den här kongressen ska diskutera och anta, kommer ligga till grund för en ny grön regering. Det är resultatet av hundratusentals samtal över hela landet, med människor som gett av sina idéer och erfarenheter.

Vi har visat att vi kan prioritera och finansiera förslagen. Och att vi kan
385 genomföra det vi lovar. Alliansen säger att vi är hårda förhandlare och när de
säger det låter det nästan som om de vill skrämmas med oss, men de talar av egen
erfarenhet och glömmer att berätta den andra delen: Vi må vara bra förhandlare,
men vi är också bra på att vårda och nå i mål med våra uppgörelser. Det är ju
därför det är till oss de vänder sig, när de någon gång klarar av att ta bredare
390 ansvar än inom sin egen allians. När vi ska möta rasismen med humanism, när vi
ska agera samfällt internationellt, när vi ska ha en gemensam linje i EU.

Alliansen säger att oppositionen tycker olika i en massa frågor. Och det är sant.
Vi kommer från olika håll in i diskussioner om vapenexporten, kärnkraften eller
395 lärarlönerna. Men det är lika sant om Allianspartierna. Fråga dem om euron,
Nato, kärnkraften, hbtq-rättigheter, biståndet eller a-kassan.

Alliansen har använt stor möda för att dölja sina olikheter. De har ägnat så
mycket energi åt att slipa bort allt som skiljer dem åt att de inte längre vet vad de
400 vill. Vad som ska göras för att möta klimathotet, för att ge barnen en ärlig chans
i skolan, för att se till att unga får jobb. Summan av fyra slätstrukna partier kan
inte bli annat än slätstruken politik.

Sverige behöver något annat. En idé om vart vi ska. Konkreta, finansierade och
405 målmedvetna steg för att nå dit.

Minns ni brontosaurusen?

Man säger att detta är regeringen. Men att regera är något mer än att förvalta.
410 Att regera är att förändra. Att ta sig an de utmaningar vi står inför och göra
något åt dem.
Gör man inte det är man inte en regering, inte ens i statsvetenskapen, utan en
expeditionsministär.

415 I september kan det vara sant.

Och då kommer jag till sista boken i min påse: "Nu kommer miljöpartiet".

420 **Källa**
<div>Manuskript inskickat av Miljöpartiet</div>

Taggar

2010-tal, 2014, Man, Miljöpartiet, Miljöpartiets kongress, Politiska tal

URI

<https://www.svenskatal.se/tale/gustav-fridolin-kongresstal-2014>

425

430

435

440

445

450

455